

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corona Avrea Svper Mithram Romani Pontificis

Raynaud, Théophile

Romae, 1647

Punctum VII. Falsò affingi Pontificibus, quod monstrosam binorum simul Ecclesiæ capitem co[n]sociationem agnouerint, cu[m] omnia alia profiteantur, & soli S. Petro id decus assera[n]t.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10481

*Falsò affingi Pontificibus, quod monstrosam binorum
simul Ecclesia capitem consociationem agnouerint,
cum omnia alia proficeantur, & soli
S. Petro id decus asserant.*

HIC Aduersarius sibi triumphum canit,
nec semel, sed frequentissimè, Roma-
nos ipsos Pontifices S. Paulum caput
Ecclesie professos esse, contestatur. In
quam rem pag. mihi 148. 162. 163. 164.
166. 215. 216. nec semel alibi, allegat
vsum receptum iam olim decernendi aliquid ex SS. Pe-
tri & Pauli authoritate; quo ipso Pontifices profitentur
se agere successores vtriusque, & per transfusam ab vtro-
que potestatem decernere. Allegat præterea picturas
SS. Petri & Pauli hoc ad dexteram, illo ad sinistram lo-
cato: quas Imagines tam multi Pontifices comproba-
runt. Adducit insuper nominatim aliquos Pontifices,
S. Pauli primatum professos: è quibus referam & excu-
tiam, qui Aduersario visi plus fauere; nempè S. Innocen-
tium I. S. Leonem magnum, S. Gregorium, Adrianum I.
S. Nicolaum I. & Innocentium III. Hos disertè S. Pau-
lum pro Ecclesie capite, simul cum S. Petro habuisse,
prodit. Cæteros non nisi eadem cum istis, aut etiam
multo minùs vrgentia locutos, ne hæc opella sine causa
nimis exerefeat, cum istis discussos censebo. Confirmo
igitur, nullum in prædictis omnibus esse præsidium Ad-
uersario.

2. Ac primùm, quod Pontifices dicant, se aliquid
mandare, aut decernere authoritate SS. Petri & Pauli,
nec adeò antiquum est, quàm Aduersarius videtur sup-
pone-

ponere, nec sensum facit quem ille existimat. Primus
eam loquendi formulam adhibuisse proditur Nicolaus I.
qui sub annum Christi 800. floruit. Is abdicans Photium
Euiratum Patriarchatu, ait se id præstare autoritate
Dei Omnipotentis, & SS. Apostolorum Petri & Pauli;
id quod deinceps successores Pontifices vsurpauerunt;
inter aliquid sancendum, aut decernendum. Quod ta-
men idcirco Nicolaus non senserit autoritatem Ponti-
ficiam ex qua Photium deponerat, transfusam ad se es-
se à S. Paulo, tanquam Ecclesiæ Capite, & suo prædeces-
sore in eo munere; inde liquet, quod Nicolaus eodem
tenore dicit, se Photium abdicare, Dei Omnipotentis,
& Beatorum Apostolorum Principum Petri & Pauli, &
omnium simul Sanctorum, atque Venerandorum sex
vniuersalium Conciliorum autoritate. Num censuit
Nicolaus, se succedere omnibus Sanctis, & sex vniuer-
salibus Concilijs, ac Photium exautorare per transmis-
sam ad se à Sanctis omnibus, & sex Concilijs Oecume-
nicis autoritatem? Item Ioannes VIII. excommunica-
tum decernens Attonium, contestatur ^a se; decernere
ex autoritate, Dei Patris, & Filij, & Spiritus sancti vir-
tute, Beatorumque Apostolorum Petri & Pauli, & om-
nium Sanctorum Patrum. Alexander verò II. scribens
ad Annonem Colonensem, decernit ^b. [Ex parte Do-
mini Nostri IESV Christi, & Sanctæ Dei Genitricis Ma-
riæ, Sanctorumque Apostolorum Petri & Pauli, om-
niumque Sanctorum, & Electorum Dei.] Nemo arbi-
tror adeò aberrarit, vt velit censuisse Nicolaum & do-
ctissimum, & optimum Pontificem, nec non Ioannem,
ac Alexandrum, vsurpantes prædictas formulas, Bea-
tam Mariam, & omnes Sanctos Patres, ac omnes Dei
Electos, ex quorum autoritate se agere dicunt, fuisse
capita Ecclesiæ, seque illis successisse, & per transmissam
ad se ab eis autoritatem decernere.

3 Quod igitur dixit Nicolaus, accipiendum est cum distributione accommodata; ita scilicet, ut quoad S. Petrum, profiteatur se agere per transmissam ab eo auctoritatem; qua potiebatur dum viueret; & ad maiorem emphasim addita sit mentio, cum S. Pauli, tum etiam Beate Virginis, & omnium Sanctorum, nec non Sacrorum sex Conciliorum, quæ tunc præcesserant, & Sanctorum Patrum: ut insinuaretur, quæ decernebat, esse conformia sensui illorum, & nunc qua valent apud Deum gratia & auctoritate, firmare, rataque habere, constituta à Pontifice. Itaque ex ea decretoria formula, quamuis deinceps à Pontificibus passim usurpata, falsò inferatur S. Pauli primatus. Posteriores enim loquuntur in sensu in quo primus sic locutus est Nicolaus I. qui eam formulam adhibens, omnia alia cogitauit, quàm S. Pauli primatum.

4. Iam quod vniuersi olim Pontifices, dicuntur affipulati primatui S. Pauli, quatenus in picturis assignabatur S. Petro locum sinistrum, Paulo autem locum dextrum, qui est præcellentior, discussum latè est à Petro Damiani scribente ad Desiderium Abbatem Cassinensem^a. Et ^{a lib. 2. epist.} quamuis agnoscit usum illum non esse perpetuum, sed ^{37.} aliquando S. Petrum pingi ad dextram, Beatum verò Paulum ad sinistram; tamen fatetur valdè receptum fuisse, ut dextera B. Paulo, sinistra B. Petro assignaretur. Varij variè hunc nodum expediunt, ut saluus sit, (non obstante eo usu pictorum quibus omnia licent) suus soli S. Petro primatus. Sunt qui nobiliorem & digniorem dicant fuisse situm ad sinistram, etiam si nunc alius inualuerit usus. Retuli in eam rem alibi^b variorum observationes. Videndi verò nominatim Tiraquellus in opere de iure primigeniorum, Nebrissenfis in quinquagena^c, & Lælius Bisciola in Horis subseciuis^d. Petrus ^{e cap. 39.} Damiani ex eo quod Paulus fuerit de Tribu Benjamin, ^{d lib. 11. c. 52.} ^{tom. 22.} qua:

quæ vox sonat *Filium dexteræ*, censet attributam ei esse dextram. Baronius anno 213. & 325. in sessionibus Conciliorum, & vniuersè in Sacris, sinistrum monstrat esse nobiliorem locum. Petrus de Marca, vir doctissimus, & Ecclesiasticæ antiquitatis scrutator eximius, in Commentariolo inedito de hac Controuersia, expediens hunc nodum, confugit ipse quoque ad loci sinistri præcellentiam, si referatur ad inspicientes SS. Petri & Pauli sic collocatorum, imaginem. Quod enim latus dextrum videtur, si imago B. Pauli, cum B. Petri imagine comparetur, est latus sinistrum, si ad inspicientes referatur. Ex qua relatione sepè metiendus est in publicis conuentibus, gradus honoris. Hinc fit, vt Episcopus in ea chori parte sedeat, quæ dextera est ingredientibus, & tamen respondet sinistro cornu altaris, in quo sinistrum ac dextrum latus nuncupatur respectu habito ad præsentiam numinis, cuius ibi sedere maiestas consideratur, veluti olim dicebatur sedere super Cherubin: aut perindè ac si Christus in altari sub speciebus abditus vultu ad populum obuerso consisteret. Ex eodem vsu inspecta ingredientium templum positione, olim viris in æde sacra dabatur pars dextra, mulieribus verò sinistra. Idem seruetur in solemnibus Magistratum secularium confessu cum ad ædes sacras conueniunt. Qui enim eminentiores sunt, locum chori dextrum, sinistro cornu altaris respondentem occupant; reliqui tenent latus sinistrum, quod respondet dextro cornu altaris. Similiter in publicis Senatuum auditorijs, Præsides id latus occupant, quod sinistrum est si confessus ordo à personis Magistratum sedentium ducatur; quod tamen latus, respondet lateri dextro coetus astantis. Sic item Rege in Senatu pro Tribunali sedente, Pares Franciæ Ecclesiastici ad Regis sinistram confident, ad dexteram verò Duces, quæ latera vices mutant habita astantium ratione, ita vt eorum dexte-

dexteræ, Parium Ecclesiasticorum ordo respondeat. Ex præfenti itaque vsu mōstratur, positionem ad sinistram, aliquando haberi nobiliorem; ac proindè locum dextrum B. Paulo tribulum in diplomatibus non esse primum, sed secundum. Dicuntur ista ingeniosè & acutè, nec inuerisimiliter; nisi quod vsus contrarius antiquus in confessibus Conciliaribus, huic enodationi difficultatis propositæ, minus fauet. Nam in antiquis Concilijs Generalibus, vbi Euangelia in throno, medio in confessu collocabantur, vt Christum repræsarent, ad dexteram Euangeliorum sedebant Legati Apostolicæ Sedis, quæ tamen pars ingredientibus erat sinistra.

6 Vt vt sit, si omninò placeat pro loci B. Paulo attributi præcellentia stare, non deerit commoda expeditio. Nam præter ea, quæ in hanc rem alibi sunt disputata, dixerim ex quadam vrbantate, quæ etiam inter Sanctos cœlites locum habet, S. Perrum cum Romæ sit veluti in propria domo, excipere aliquatenus videri S. Paulum, qui non erat Vrbs Romanæ proprius Episcopus, sed hospes & peregrinus. At peregrini præfules, ab Vrbs Præfule ad quem diuertunt, honorificè excipiuntur, eisque locus nobilior assignatur. Etiam inter Beatos cœlites, nostro vsui se accommodantes, vsurpari hoc non indecorum vrbantatis officium, monstrat exemplum Sancti Ioannis Eleemosinarij, cui duo corpora Sanctorum Præfulum cessere tumuli locum potiore: sicut ipse S. Ioannes Eleemosinarius, cessit locum S. Ioanni Baptista, vt ex Rocho Bruni recitat Ioannes Tiepolus lib. 4. de inuocat. Sanctor. cap. 3. Vulgatius est exemplum SS. Laurentij, ac Stephani: quorum merita ponderare, & vter alteri anteferendus sit in sanctitate, solius Dei est statuere. Et tamen cum tempore Pelagij Papæ corpus S. Stephani Romam aduectum inferretur sepulchro S. Laurentij, cessit iste hospiti suo potiore tumuli locum, vt est in

N pri-

a 10. 2. 3 par.
disp. 51. sect. 3.

priscis actis illius translationis, quæ recolitur 7. Maij. Affine est, quod habetur in actis S. Seueri Rauennatum Antistitis, quæ exhibet Surius. Ita hunc nodum expediuit Suares^a tractans sessionem Christi ad dexteram Patris. Et eodem modo expediendum est, quod in Missa solemnè ad S. Petrum, à Pontifice, vel à Cardinali celebrata, cum venitur ad thaus adolendum erga imagines Sanctorum Apostolorum iuitium adolendi ducitur ab imagine S. Pauli, postquam idem officium præstatur imagini S. Petri.

b lib. 2. pro S.
Athan.

7 Multo debiliora sunt, quæ singillatim ex aliquibus Pontificibus adducuntur in rem præsentem: vt ex Innocentio I. qui dicitur afferuisse, originem nominis ac potestatis Episcopalis, à Romana Ecclesia esse reperendam; quippè quæ cœteras fundauit Ecclesias per sua duo prima capita. Allegat ista Aduersarius ex Epist. 24. S. Innocentij, quæ est ad Concilium Carthaginense, & inter Augustini nas inserta est ordine 91. Verùm reponere hïc possumus Aduersario, quod Lucifer Calaritanus^b Constantio, cum ait, eum poëtasse quæ falsò referebat. Poëtis enim solempne est fingere, quæ nunquam fuerunt. Planè ergo poëtauit hïc Aduersarius, allegans S. Innocentium pro primatu S. Pauli. Verba Innocentij sunt. [Scientes quid Apostolicæ Sedi (cum omnes hoc loco positi, ipsum loqui desideremus Apostolum) debeat; à quo ipse Episcopatus, & tota authoritas huius nominis emerit.] Apostolus de quo agit Innocentius, non est S. Paulus, vt Aduersarius commentatur, sed S. Petrus; alioqui S. Petrus, quod ne ipse quidem Aduersarius ausit dicere, non esset origo nominis Episcopatus, cum id ibi vni tantùm Apostolo tribuatur. [Itaque S. Innocentius falsò allegatur pro S. Pauli primatu; & vbi is agit de vno tantùm Apostolo, S. Petro; Aduersarius assuit ex suo S. Paulum. Ita vt habere hïc locum possit, quod S. Chry-
sosto-

Chryso-^astomus scitè dixit in quosdam allegantes vnū quen-
dam Aggæi locum cum assumento; & vbi Aggæus dixe-
rat ex persona Dei; *Meum est aurum*, addentes ex sua
penu; & *cui volo do ipsum*. [Hic (inquit S. Chryso-
stomus) nisi turpem rem facerem, profuso nunc risu risi-
sem, eos qui hæc dicunt irridens: quod sicut parui pue-
ri regia fruente mensa, cum illo alimento quicquid in-
ciderit in os iniiciunt; ita isti quoque, cum scripturis di-
uinis sua inducunt.] Alibi ^b ait, hoc esse, peplo & sta-
mini aureo, telas araneorum intexere. Fecit id apertè
hoc loco Aduersarius, assuens loco S. Innocentij, Pau-
lum: vbi is solius Petri meminerat.

8 Diffimulo, quod Aduersarius, exortum authorita-
tis Episcopalis à Romana Sede, in eo fundat, quod cœ-
teræ omnes Ecclesiæ per SS. Apostolos Petrum & Pau-
lum sint constitutæ. At quamuis verum sit, hos Beatos
Apostolos omninò multas Ecclesias per se, ac per sub-
missos ab ipsis viros Apostolicos erexisse, tamen non
omnes prorsus Ecclesias erexerunt: Cum alij quoque
Apostoli, plerasque erexerint: Et tamen earum quoque
Ecclesiarum Episcopatus originem habet à Romana
Ecclesia, quatenus iurisdictionem quam ab Apostolis
fundatoribus acceperunt, ipsarum Episcopi, cum eos
constituerunt Antistites, & Ecclesiam fundarunt, ratam
habet Romanus Pontifex, vultque continuatam. Item
quatenus Christus fundator Ecclesiæ, statuit vt vniuersa
Hierarchia Ecclesiastica, haberet pro apice S. Petrum,
& eius successores. Qua ex causa S. Clemens ^c, ait S. Pe-
trum fuisse primitias electionis Domini. Et alibi statuit ^d,
S. Petrum donatum primitijs Hierarchicæ potestatis, in
omnes Hierarchas deriuandæ, non secus se habere ad
eam potestatem acceptam diuinitus, quàm se habuerit
Adam generis nostri caput, in primitijs iustitiæ origina-
lis transfundendæ ad posteros, si Deo obtemperasset: de

N 2 qua

^a homil. 24. in
1. Cor.

^b homil. in Se-
raphim.

^c epist. ad La-
cob.
^d const. lib. 6.

^a lib. 1. de Hierar. ordin. c. 3.

^b lib. 2. de officijs. cap. 5.

^c verit. 11.

^d sec. 1. de numer. ap. Apost.

^e optimè ser. 3. de annu. sua. assumpt. & epist. 84. 87. 82.

^f epist. ad Michael.

^g 2. Pet. c. 2.

qua proportione videndus Turrianus ^a, adducens ibidem varios Pontifices, contestantes, à B. Petro Apostolatus, & Episcopatus exordium coepisse. Quod S. Isidorus ita intellexit. [In nouo Testamento, post Christum Sacerdotalis ordo à Petro Apostolo coepit. Ipsi enim primùm datur Pontificatus in Ecclesia Christi. Sic enim loquitur ad eum Dominus. *Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam.* Hic ergo ligandi soluendique potestatem primus accepit, primusque ad fidem populum virtute suæ prædicationis adduxit.] Plenius de hoc exordio Episcopatus à S. Petro, in Epilegomenis ad Coronam Auream super mithram ^c.

9 S. Leo inducitur in testem primatus S. Pauli, eo quod alloquens S. Petrum, dicat ^d. [Cum consorte gloriae tuæ Paulo.] Item, quia dixit, [hos esse geminos in Ecclesiae corpore oculos:] & quia vocat eos, Pastores vrbis Romæ dicens: [Isti sunt Patres tui Roma, verique Pastores.] Hæc omnia quibus S. Leo adducitur falsus testis contra S. Petrum, pro quo tam liquidò stat, tamque frequenter ^e, eum solum agnoscens primatem vniuersalem, nullo negotio euertere possunt. Et in primis, quod ait S. Leo, B. Paulum fuisse gloriae B. Petri consortem, refertur ad gloriam laborum quos vterque in excolenda Romana Domini vinea posuit: vnde consecuta est vtriusque gloria apud posteros Romanos, qui eos agnouerunt semper, vt factores religionis in hoc solo: Et idcirco profecuti eos sèper sunt indiuidua cultus societate, eo quod collato studio, Orientem Occidenti induxerint, vt loquitur Nicolaus I. ^f. Quod si vox *consortij* trahatur ad æqualitatem vtriusque Apostoli, & gloriam Capitis S. Paulo æquè, ac B. Petro adscribendam, dicere similiter liceret, omnes iustos non participatione, sed æqualitate Deos esse, & ex æquo participare cum Deo diuinam naturam: Quandoquidem S. Petrus ^g, ait, *Magna nobis Deus, &*

pre-

pretiosa promissa donauit, ut per hac efficiamur, diuina confortes natura. Igitur consortium SS. Petri & Pauli, longè aliter accipiendum est, quàm de communi vtrique dignitate capitis. Idem dico de eo, quod affirmat S. Leo, ambos fuisse lumina & veluti oculos duos Ecclesiæ; Hoc enim verum est ob insignia vtriusq; merita. Ambo item fuerunt Patres & Pastores Romanorum in Christo, sed dispari modo. Nam S. Petrus eum titulum habet, prout particularis Romanorum Episcopus, & caput Ecclesiæ fixum Romæ. Sanctus verò Paulus, quia ibi nauiter laborauit. Vnum autem, ac solum S. Petrum, de S. Leonis sententia fuisse Ecclesiæ caput, suo tempore, varijs S. Leonis locis exscriptis, testatum videre licet, in huius S. Pontificis Confessione, edita à Theodoro Petreio ^a.

^a lib. 1. cap. 93

10 S. Gregorius primus, qui præterea ab Aduersario adducitur pro primatu S. Pauli, nihil reuera habet, quod eum stabiliat. Quod ex eo præsertim vrgetur, est locus ex dialogis, vbi ^b S. Gregorius cum Petro colloquens ait. [Numquidnam nescis, quoniam Paulus Apostolus, Petro Apostolorum primo, in principatu Apostolico frater est?] Respondet Petrus. [Scio planè nec dubium est.] Exclamat hinc Aduersarius, nihil clarius pro S. Pauli primatu afferri posse. Et tamen luculentius adhuc esse putat, quod alio loco habet idem Sanctus Pontifex ^c, cum ait de Paulo conuerso ad Christum. [Qui talis extitit Christum persequens, ad Christum conuersus caput factus est nationum, quia obtinuit totius Ecclesiæ principatum. Dum ergo peccatorem conuersum, tam sublimi dignitate honoratum à Domino conspicimus, peccatorum nostrorum inuenire nos posse remissionem, præsumamus.] Tandem in Sacramentario, S. Gregorius, hæc intexuit orationi de vigilia SS. Apostolorum Petri & Pauli. [Deus qui ligandi soluendique licentiam, tuis Apostolis contulisti.] Et in oratione pro octaua eorum-

^b lib. 1. c. 122

^c lib. 4. c. 12. Reg. cap. 10.

rumdem Sanctorum, postulat vt eorum orationibus supplicationibusque muniamur, quorum regimur principatu.] Alibi, SS. Petrum & Paulum, vocat duos duces coelestis exercitus: Quibus omnibus locis, S. Paulum, communiter & pariformiter cum Petro, ducem Ecclesiae (quae est coelestis in terra exercitus) caput nationum, clauibus caeli, seu ligandi, ac soluendi potestate instructum, principatus Apostolici fratrem & comparem Paulum, agnoscit S. Gregorius.

II Hæc tamen consecutio longè abest à mète S. Gregorij, qui disertè S. Paulum subditum & inferiorem S. Petro agnoscit *. [Se (inquit de S. Petro) etiam minori fratri ad consensum dedit; atque in eadem re factus est sequens minoris sui, etiam vt in hoc præiret; quatenus qui primus erat in Apostolatus culmine, esset primus & in humilitate.] En S. Gregorius imitatus S. Augustinum. Epistola ad S. Hieronymum de causa legalium, celebrat Petri humilitatem qua cessit minori: atque adeò non statuit illos simul esse Ecclesiae vniuersae ex æquo rectores. Eo itaque loco, qui adductus est ex dialogis, præterquàm quod ibi S. Petrus Apostolorum primus, atque adeò caput, asseritur; intendit tantùm S. Gregorius, monstrare quantum labores pro Christo, præstent miraculis; quandoquidem S. Paulus minora edidit miracula quàm S. Petrus, & tamen eo euectus est S. Paulus, quia plus omnibus laborauit, vt de eo coniunctim dicatur cum S. Petro, quod sint Principes Apostoli; idest inter Apostolos nominatissimi & præcellentissimi; prior ob dignitatem capitis, posterior quia omnes laboribus pro Christo superauit; etiam si miraculis fuerit Petro inferior. Quid hæc ad dignitatem capitis Ecclesiae, D. Paulo arrogandam?

In loco ex Commentario in librum 1. Regum, S. Gregorius confert Saülem ex agasone euectum in Regem, cum

* homil. 18, in
Ezech.

eum Saulo, ex persecutore euecto in Apostolum: Et quia Apostoli constituti sunt principes super omnem terram, & Dij fortes terræ vehementer eleuati, donatique principatu nimis confortato; S. Gregorius vt analogiam regni Saulis, cum dignitate Apostolica à B. Paulo obtenta declaret, ait eum esse factum caput nationum, & totius Ecclesiæ Principem, eo sensu quod totum dicitur de omnibus Apostolis, ratione dignitatis Apostolicæ: Quāuis nemo propterea Catholicus, ac ne ipse quidem Aduersarius, vnde cum Apostolos velit esse S. Petro æquales, in Ecclesiæ vniuersæ præfectura.

12 Coëtera ex Sacramentario, & ex homilia in Ezechielem adducta, non egent longa responsione, cum dicantur quoque de omnibus Apostolis. Nam omnibus datæ sunt clauis, omnes sunt belli nostri triumphales duces; sed supra omnes, & principaliori ac peculiari ratione S. Petrus. Quod planè insigniter & expressa S. Petri supra S. Paulum præcellentia in ratione capitis, traditum est à S. Gregorio in Ioannis Ieiunatoris castigatione. [Certè (inquit) Petrus Apostolus primum membrum sanctæ & vniuersalis Ecclesiæ est. Paulus, Andreas, Ioannes, quid aliud quàm singularium sunt plebium capita? Et tamen sub vno capite, omnes membra sunt Ecclesiæ.]

Quod iam cœlo illatus S. Gregorius, dicitur Tagioni Episcopo per visum annuerasse S. Paulum Episcopis Romanæ Ecclesiæ, si vera est narratio, quam multi habent valdè suspectam, aliud non fert, quàm societatem laborum S. Pauli cum S. Petro, vero tunc cum viueret, & solo Romanæ Ciuitatis Episcopo, qui in ea Ecclesia particulari fundanda & excolenda, insignem adiutorem habuit S. Paulum; etiam si neque esset Romanus Episcopus particularis, neque nexam eidem Episcopatu totius Ecclesiæ præfecturam esset consecutus.

13 Profertur insuper Adrianus I. quia scribens ad Constantinum & Irenem, ait Romanos Pontifices esse SS. Petri & Pauli Vicarios, & addit, ambos esse Coryphæos Apostolorum, & fundamenta Orthodoxæ fidei, ac potitos esse ligandi & soluendi potestate: Quibus affinia sunt, quæ adducuntur ex Gregorio VII. agnoscente se sedere in throno SS. Apostolorum Petri & Pauli: indeque vibrante Anathema in Henricum rebellem Deo Imperatorem. Hæc omnia tenuissima sunt, & eadem opera disijciuntur. Dicuntur enim Pontifices esse Vicarij SS. Petri & Pauli, eorumque sedem tenere, quia sufficiuntur à Deo ad continuandam culturam vineæ ab illis SS. Apostolis communi opera plantatæ, excultæ, rigatæque suo sanguine, quamuis S. Petrus thronum Romanæ vrbs tenuerit vt proprium, eique nexerit non absque perspecta Dei voluntate, vniuersalis Ecclesiæ præfecturam ordinariam, & cum iure successionis, qua solus potiebatur.

† epist. 1.

† serm. 17.

c lib 2 pag.
mibi 560.

14 Nicolaus I. videtur Aduersarijs primatum S. Pauli stabilire, quatenus scribens ad Michaellem Imperatorem, agnoscit Paulum constitutum esse in Ecclesia, tanquam luminare maius, ab ipso Deo instructum potestate super vniuersam Ecclesiam. Ait item Petrum & Paulum esse duos mundi oculos, ac proindè sicut oculi eminent in corporis specula, eiusque totius sunt exhibitores; nec alter alteri cedit, sed æquales sunt, & inuicem independentes; ita idem de SS. Petro & Paulo, quoad corpus Ecclesiæ, est affirmandum, de Nicolai sententia. Similem loquendi modum habet Petrus Damiani, agens de his duobus Apostolis. Locum item S. Leonis, æquè hos Sanctos vocantis duos corporis Ecclesiæ oculos, supra iam adduximus. Nec aliter Arnobius junior, in Conflictu, his verbis. [Quasi in capite corporis duo oculi, ita in capite Ecclesiæ, Petrus & Paulus.] Et Fortuna-

tuna-

tunatus * quo libro disertè S. Petrum celsiorem gradu
quàm Paulum statuit, sic ait de iisdem.

^a lib. 3. de vi-
ta S. Martini.

A facie hostili, duo propugnacula præfunt.

Quos Fidei Turres, urbs caput orbis habet.

Hi radiant oculi pretioso in corpore Christi:

Lumine qui proprio cetera membra regunt.

Similia S. Bernardus serm. 1. Apostolorum.

15 Nihil infirmius hac rariocinatione. Damus, Ni-
colaum iuxta eam Analogiam Sanctorum cum lumina-
ribus coeli, quàm fusè illustrat S. Gregorius, reposuisse
S. Paulum inter ignes maiores, siue inter stellas primæ
magnitudinis, instructum lumine ad illucendum Eccle-
siæ vniuersæ, prædicationis suæ ac exemplorum fulgore:
quod quidem lumen & eius spargendi potestatem, à so-
lo Deo hausit, qui omnes Apostolos similiter instruxit
iurisdictione amplissima delegata, ad complendum or-
bem luce vera illuminante (si pateat aditus) omnem ho-
minem venientem in hunc mundum. Sed sicut ceteri
Apostoli (qui etiam sunt in Ecclesia luminaria magna)
non idcirco sunt æquales S. Petro in eapitis dignitatesita
S. Paulus præ Petro, non est nisi luminare minus, vt re-
ctè dixit Hugo Victorinus ^b. Item si S. Paulus alter ocu-
lus Ecclesiæ dicitur, non sequitur, quod sit æqualis & mi-
nimè subordinatus alteri oculo mystico, nempe S. Pe-
tro; Quandoquidem Theophilus Alexandrinus ^c, So-
lem & Lunam duos mundi oculos nominat: & tamen
constat, Lunam esse Soli inæqualem, & subordinatam.
Imò iuxta S. Damascenum ^d, Luna ad Solem compa-
rata, est luculenta imago subordinationis, qua inferior
superiori subiacet, & ab eo accipit decus luminis, ac cœ-
lestes influxus.

^b serm. 64.

^c epist. 1. pasch.

^d lib. 2. de fide.
cap. 7.

16 Innocentio III. idcirco Aduersarius impingit af-
sertionem primatus S. Pauli, quia tribuit Paulo potesta-
tis plenitudinem ^e. Verùm hoc non est scribere, sed lu-
dere,

^e c. per vene-
rab qui filij.
In leg.

O

dere,

^a 8. Civ. c. 26.

dere, & Lectori, qui libros consulere aut nolit, aut nequeat, consultò illudere. Eo sanè loco Innocentius III. tam disertè supremam solius S. Petri in vniuersa Ecclesia potestatem tradit, vt videatur in Aduersarium cadere, quod de quibusdam dixit S. Augustinus^a: esse scilicet, qui in montes quodammodò offendant, ac res obuias & in ipsos oculos incurrentes, nolint contueri. Obiter quidem Innocentius, addit, Paulum vt plenitudinem potestatis ostenderet, affirmasse, *nescitis quoniam Angelos iudicabimus, quanto magis secularia*. Sed hæc plenitudo potestatis S. Pauli, quam ex eo loco eruit Innocentius, est longè alia, quam plenitudo potestatis, constituens vniuersæ Ecclesiæ caput; quæ necesse est, vt sit potestas ordinaria & omnes alijs commissas potestates habens subiectas, atque subordinatas: cum ad plenitudinem potestatis Paulo assignatam, sufficiat potestas extraordinaria & Petro subordinata.

^b 1. ep. 234.

17 Sed maximè vrgetur tanquàm inexplicabilis locus ex Epistola eiusdem Innocentij III. ad Cardinalem S. Sabinæ, Archiepiscopum Remensem, vbi^b his verbis agit de SS. Petro & Paulo. [A Christo, in persona eorum, Romana Ecclesia auctoritatem super Ecclesias vniuersas accepit: vnde & Bulla nostra per quam totius negotia Christianitatis aguntur, *capitum* ipsorum caractere præsignatur.] En disertè, vtrumque Apostolum vocat *caput*. Sed reuera longè aliud voluit Innocentius.

Hoc vt perspiciatur, considerandum est de quo ibi ageret Innocentius. Corruerant aliqui sigilla bullata à Pontifice transmissa. Hoc ait, Innocentius, in iniuriam SS. Apostolorum redundare, quorum *capita*, id est imagines, non integræ, præfiguntur Bullis Pontificijs, hinc vnum, inde aliud. Itaque non denominat Innocentius, caput, vtrumque Apostolorum, vt Aduersarius intelligit; sed dimidia ex parte expressas eorum formas,

capit-

capitum nomine exprimit. Nec id nouum est. Nam etiam S. Ambrosius ad hunc sensum dixit ^a. [Sola ære fusa, ^{a 6. Hierem. cap. 9.} Principum capita, & ducti vultus de ære, vel de marmore, ab hominibus adorantur.] Quotidie audio, huiusmodi statuas Sanctorum in sacrarijs asseruatas cum educuntur, vt exponantur in aliqua solemnitate; *capitum* nomine denotari: quod de integra statua non dicitur. Etiam Galli sic loquuntur. *On à mis le chef d'un tel Saint sur l'autel.* Idest extantem supra vmbilicum imaginem. Huiusmodi in plerisque antiquis Bullis cernitur Imago Apostolorum. Nihil item vetat nomine *capitum* intelligere, quod cortex vocis præfert. Nam in plerisque sigillis, & antiquis & nouis, sola capita Apostolorum visuntur. Itaque Innocentius non vocauit vtrumque Apostolum *caput*. Sed eorum capita dixit Bullis præfigi, in quo Aduersario non patrocinator. Quod autem ait, Romanam Ecclesiam in persona Apostolorum accepisse auctoritatem, valet ratione S. Petri, qui in illo coniuncto continetur. Nolo missum facere locum ex Innocentio III. in hanc rem ipsis Solis radijs exaratum; vt videat Lector, quàm syncerè allegari potuerit Innocentius pro nouitate quam exagitamus. [Petrus (inquit Innocentius ^b) socium habuit Beatissimum Paulum. Vnde cum singulariter præmittitur, *Duc in altum* pluraliter subditur, *& laxate retia in capturam*, quia solus Petrus tanquam vniuersalis Princeps Ecclesiæ in altitudinem supremæ prælationis ascendit: sed ipse, cum Paulo, retia prædicationis ad capiendos homines in vrbe laxauit.] Quid apertius? Vsurpauit quoque hanc argumentationem ex allegorico sensu huius loci Ioannes 22. infra adducendus.

18 En igitur quàm debilibus, imò quàm nullis firmamentis ex Pontificum suffragatione, nitatur assertio Aduersarij de primatu S. Pauli. Cum in contrarium, pro solius S. Petri primatu extent densa Pontificum testimo-

nia, quibus liquidò & perspicuè profitentur, se D. Petro succedere, & eius personam cum eadem potestatis plenitudine representare. Ut propterea non raro dicant, S. Petrum edere responsa, quæ dabant. De Sancto autem Paulo, nihil vnquam tale est proditum ab vlllo Pontifice.

19. Inter ea Pontificū testimonia perspicuè attestantia primatui solius S. Petri, excluso D. Paulo, quem Petro obnoxium statuerunt; vnum est veluti reale, & in actu exercito; cuius modi suffragia muta, & prophetias rerum, proponit non semel S. Gregorius. Continetur hoc reale testimonium, in facto propè omnium posteriorum S. Petro Pontificum. Neminem latet, solemnem vsū Romanorum Pontificum ferre, vt cum assumuntur ad eum honorum verticem, nomen commutēt: quod adeò inualuit, vt iam à multis seculis, saltemque à tempore Ioannis XII. qui primus nomē mutasse fertur anno 955. vnus & alter duntaxat antiquū nomen seruarint. Quid verò ea nominis mutatio Pontificem admoneat, dictum alibi. Mirabile ergo est, per tot sæcula quibus vsus tulit, vt Pontifices nomina mutarent, neminem fuisse, qui se Petrum dixerit; imò Sergius IV. cum Petrus diceretur, non est ausus *Petri* nomen retinere, id quod etiam fecit Petrus de Tarentasia, qui dictus est Innocentius V. Qui autem se Paulos dixerint, multos habet Ecclesia. Rationem cur nemo S. Petri nomen sit ausus assumere, aut præhabitum retinere, colligere licet ex lemmate sepulchrali Sergij Quarti, quod est in Basilica Lateranensi: nimirum quod S. Petrus eam tulerit à successoribus reuerentiam, tanquam primum Ecclesiæ visibile caput. Si autem ea prærogatiua in Sanctum quoque Paulum cecidisset, quomodò non eadem reuerentia profecti illum essent successores omnes? Quomodò inquam aliquis ausus esset se Paulum dicere? Satis video, quan-

si sit hoc argumentum, non putò tamen planè reijciendum.

20 Iam inter testimonia primatus S. Petri folius, petita ex dictis Pontificum, eminent quæ suppetūt ex S. Leone IX. Ioanne XXII. Clemente VI. Pio II. S. Leonem IX. allegarunt alij: sed ita vt manifestum sit, eos alienis oculis eius Epistolam legisse, quam dicunt scriptam ad Michaëlem Imperatorem. Nimirum quia aliquæ sunt Nicolai I. solemnes admodùm literæ ad Michaëlem Imperatorem, audientes S. Leonem scripsisse ad Michaëlem, censuerūt hunc quoque esse Michaëlem Imperatorem: cum tamen inter istum & S. Leonem IX. Chaos magnū firmatum sit. Is ergo Michaël ad quem scribit S. Leo IX. est Michaël Cerularius Patriarcha Constantinopolitanus, acer Latinorum hostis, cui Pontifex S. Petri primatum, tacito semper S. Pauli primatu, tanquam certum fidei dogma frequentissimè ingerit: at in dogmatibus tradendis, vt supra monstratum est, reticentia alicuius alterius, æquiualeat eius exclusioni.

21 Bonifacius VIII. in Extrauag. *Vnam Sanctam*, clariùs expressit mentem suam de vnico Ecclesiæ capite S. Petro, quàm vt possit esse tergiversationi locus.

Ioannes XXI. eo diplomate quo Marsilium Patavinum, & Ioannem de Ianduno confixit (extatque apud Bzouium anno 1327. datum Auenione vbi Ioannes sedebat;) liquidò, & ita vt non supersit effugio locus, declarat, de nullo alio Apostolo quàm de S. Petro, dici posse, quod sit totius gregis Dominici pastor generalis: quādoquidem Christus soli Petro, & non alij vlli, dixit: *Pasce oves meas*; & ipsi soli singulariter dixit: *Tibi dabo claues*, quamuis alijs limitatam iurisdictionem concesserit, clavis item quandoque nomine signatam: sed Petro plenissimam & illimitatam, cum iure transfusionis ad posteros, ratione cuius à S. Clemente quem ibi allegat

Ioan-

Ioannes, dictum est. [Non ipsorum Apostolorum par fuit institutio, sed omnibus præfuit vnus; scilicet Petrus.]

21 Clementis VI. locus in hanc rem perillustris, his verbis conceptus legitur, in eius Extrauaganti *Vnigenitus* de pœnit. & remis. [Quantum apud homines gloriosi principes terræ Petrus & Paulus (per quos Euangelium Christi Romæ resplenduit, & per quos Ecclesia religionis sumpsit exordium, qui facti Christiani populi per Euangelium genitores, gregis Dominici pastores, fidei lucernæ, Ecclesiarum columnæ, præ cœteris Apostolis peculiari quadam prærogatiua in ipso Salvatore, fidei virtute præcellunt: Quorum vni, scilicet Apostolorum Principi, sicut bono dispensatori, clauis regni cœlorum commisit: alteri tanquam idoneo Doctori, magisterium Ecclesiasticæ eruditionis iniunxit) in speciali veneratione haberi debeant, &c.] Hic Pontifex, ita de vtroque Apostolo nonnulla dicit, quæ Aduersarius supra adductus. ad Pauli primatum astruendum rapiebat, vt perspicuè tamen Paulum à dignitate capitis, & primatu Ecclesiæ remoueat. Quod æquè voluisse censendi sunt alij Pontifices, si quando securè loquentes, quia lis de hoc non mouebatur, absque formali & expressa Pauli à primatu remotione, dixerunt, eum Dominici gregis pastorem, genitorem, seu Patrem fidelium, similibusque nominibus donarunt, quæ indocti & instabiles deprauant, & torquent quò non oportet: Id quod plerisque Patrum securè loquentibus circa alias fidei materias, priusquam

^a cōtra Iulian.

^b Opusc. 1. ini-

^c lib. 8. cap. 4.

^d in Bulla re-

^e tract.

^f tract.

^g tract.

^h tract.

ⁱ tract.

^j tract.

^k tract.

^l tract.

^m tract.

ⁿ tract.

^o tract.

^p tract.

^q tract.

^r tract.

^s tract.

^t tract.

^u tract.

^v tract.

^w tract.

^x tract.

^y tract.

^z tract.

ab Hæreticis agitentur contigisse, S. Augustinus ^a, & S. Thomas ^b admonuerant. Differit egregiè in eandem sententiam Facundus ^c, in opere de tribus capitulis.

22 Pius II. validè elisisse ipse quoque serpentis caput, videri debet; cum corrigens, quæ iunior scripserat, his verbis exprimit, quid de Ecclesiæ capite sit sentiendum ^d.

[Non

[Non duos, aut plures instituit Dominus, qui suum locum tanquam capita tenerent æqualia: sed vnum constituit, & verticem, & ducem, ac pastorem vniuersi gregis, Simonem Petrum, dicens: *Tu es Petrus, &c.* Et *pasce oves meas.* Quæ nulli alteri seorsim dicta leguntur, nisi Petro: vt in Petro vnitas, & summa contineretur auctoritas. Nec alius à Petra dictus est *Petrus*, nisi Simon: vt intelligeremus vnicum esse veræ & solidæ petræ, idest Christi (vt Paulus exponit) locum tenentem, Simonem Petrum.] Alia & ibi, & in sequentibus. addit in hanc rem, insignia.

23. Possū post hæc ad eò clara, ad eò fortia Pontificum testimonia, Aduersarium compellare ijs ipsis verbis quibus Prosper Collatorem affatur^a, post adductos contra eum S. Innocentium I. ac Zozimum Romanos Pontifices. [Videsne regulas tuas, inuictarum constitutionum soliditate contractas, & in fido instructore, prauas ruinosasq. iuncturas, velut Hiericuntinos muros ad Sacerdotalium tubarum ruisse concentum?] Possū illud quoque veluti cecluma cum eodem Prospero continenter subtexere. [Prostrata est inimica acies, bellum confectum est, victores sumus.] Ita planè; si non peruicacia, sed amore veritatis res agatur; nec contentionibus incumbatur, quas Apostolus inter carnis opera recenset, & obnubilare animum sapienter admonuit S. Augustinus^b dicens de cōtentiosis. [Ad istas tenebras addunt adhuc fumum, quem sibi contentionibus & certaminibus quotidianis excitare non cessant, habentes animas carnis affectibus diffluentes, tanquam ligna humore saginata, in quibus ignis fumum solum vomit, & habere flammam lucidam non potest.] O' benè, ò sanctè, ò ad contentiones, & pugnacitates hodiernas, pro paucorum capitosorum imaginationibus, accommodatè.

^a lib. contra Collato. c. 5.

^b lib. de Agonē Christi. c. 16.